

GUIA DOCENT
ICONOGRAFIA

Coordinació: Francesc Fité Llevot

Any acadèmic 2013-14

Informació general de l'assignatura

Denominació	ICONOGRAFIA
Codi	100050
Semestre d'impartició	1r Semestre - Avaluació Continuada
Caràcter	Optativa
Nombre de crèdits ECTS	6
Crèdits teòrics	0
Crèdits pràctics	0
Coordinació	Francesc Fité Llevot
Departament/s	Història de l'Art i Història Social
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Hores presencials: 47 Hores no presencials: 103
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.
Idioma/es d'impartició	Català/ castellà Fonts i Docs: anglès / castellà / català / francès / italià
Horari de tutoria/lloc	Francesc Fité Llevot: 3.08.1/ 1r. Quad., dimecres 12'00 13'00 h Iván Rega Castro: 3.28/ 1r. Quad., dimecres 16'00 a 19'00 h Mercedes Valdivieso Rodrigo: 3.08.2/ per concretar

Francesc Fité Llevot
Iván Rega Castro
Mercedes Valdivieso Rodrigo

Informació complementària de l'assignatura

L'assignatura s'imparteix al 3r i 4t Curs del Grau en Història del'Art, com a part de la Matèria/Mòdul de Teoria de l'art. Amb aquesta assignatura es vol oferir una introducció general a la lectura i interpretació de les imatges. Es veurà d'explicar l'ample i complex món de la imatge, tant des del vessant del llenguatge instrumental i de lectura –la iconografia–, com del de la seva interpretació –la iconologia. Encara que s'ofereix un panorama introductori, es facilitarà a l'alumne/ alumna les eines bàsiques (metodologies) per al seu estudi i interpretació.

Objectius acadèmics de l'assignatura

- O.1. Conèixer les metodologies que s'apliquen actualment a l'estudi de la imatge.
- O.2. Aprendre i comprendre el llenguatge de les imatges i llur valor simbòlic.
- O.3. Aprendre a analitzar la imatge com a font històrica, endemés del seu valor artístic.
- O.4. Fer bon ús de la terminologia pròpia (lèxic especialitzat).

Competències

- "Coneixement de les diferents metodologies pròpies de la història de l'art".
- "Capacitat de detectar i processar les principals fonts d'informació significativa per a la història de l'art".
- "Tractament rigorós dels procediments d'investigació i comunicació científica en el marc de la història de l'art".

Continguts fonamentals de l'assignatura

Objectius i continguts generals:

- i. Ideologies i creació d'imatges en la cultura occidental
- ii. Art religiós, art profà
- iii. Narració en imatges (imatges, textos i contextos)
- iv. Imatge/representació social de la dona
- v. Iconografia de l'arquitectura (construccions imaginades/arquitectures construïdes)

Temari i cronograma:

Bloc 1 - Introducció (tres sessions)

Bloc 2 - Mon antic (quatre sessions)

- Secció 1. Mon del Pròxim Orient, Mesopotàmia i Egipte
- Secció 2. Mon Clàssic, Grècia i Roma

Bloc 3 - Mon medieval (sis sessions)

- Secció 1. Art romànic
- Secció 2. Art Gòtic

Bloc 4 - Mon modern (nou sessions)

- Secció 1. Casos d'estudi, Art del Renaixement i Manierisme
- Secció 2. Casos d'estudi, Art Barroc i Il·lustració

Bloc 5 - Mon contemporani (sis sessions)

- Secció 1. Casos d'estudi del segle XIX
- Secció 2. Casos d'estudi de l'art del segle XX i XXI

Eixos metodològics de l'assignatura

activitat	CODIFICACIÓ / descripció / tipologia TPD	o*	G*	HP*	HNP*
Classe magistral (M)	Vegeu els continguts (temari)	O.1 O.2 O.3	1	15	20
Seminari (S)					
Pràctiques (P)	Pràctiques d'aula, presentació d'informes i participació en els fòrums de debat (P1, P2, P3, P4)	O.2 O.3 O.4	1	18	43
Treballs (T)	Treballs acadèmics (en equip o individual) tutoritzats (T1, T2, T3)	O.3 O.4	Ind.	2	40

activitat	CODIFICACIÓ / descripció / tipologia TPD	O*	G*	HP*	HNP*
Tutories (Tut)					
Altres (AA)	Treball de camp (AA1, AA2)	O.2 O.3	1	8	-
Avaluació (AV)	Vegeu taula de mecanismes d'avaluació			4	-
TOTAL	150 h (6 ECTS)			47	103

O: Objectiu. G: número de grups implicats en l'activitat. HP: hores presencials de l'alumne. HNP: hores no presencials de l'alumne.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

En el temari s'indiquen les sessions corresponents a cada tema, seguint el desenvolupament de les setmanes al llarg del quadrimestre, des de l'inici de curs.

Les dues sessions dedicades a treball de camp, consistiran en sortides que s'organitzaran en dimecres que es concretaran i fixaran amb els alumnes.

Els treballs seran tutorats pels tres professors que impartiran l'assignatura. Cadascun dirigit el treball de la seva àrea o fase cronològica. L'alumne deurà acordar amb cada professor els tres treballs a realitzar.

Sistema d'avaluació

mecanismes d'avaluació	codificació / descripció-criteris / tipologia TPD	observacions
Assistència i participació (As)	Assistència i participació	És imprescindible el lliurament d'una FITXA D'ALUMNE/A
Taller d'avaluació (TA) (Examen)	Prova escrita Tipus d'exàmen: Exercici final d'anàlisi de imatges i/o comentaris temàtics de reflexió i de relació.	És requisit indispensable superar aquesta prova amb un mínim de "APROVAT" per obtenir una nota superior a "APROVAT" en l'assignatura
Informe (In) / Treballs (T)	- Ressenyes i Informes escrits. Es proposarà als alumnes una llista de lectures obligatòries i dossier de documentació. - Treball acadèmic(en equip o individual) tutoritzat	
Altres (A)		
TOTAL		

O: Objectiu. %: percentatge en la nota final.

Bibliografia i recursos d'informació

Guies bàsiques per a estudiants:

J. CARMONA MUELA *Iconografía cristiana: guíabásica para estudiantes*, Madrid, Akal/Istmo, 2008

M. CASTIÑEIRAS *Introducción al método iconográfico*, Barcelonam, Ariel, 1998

J. F. ESTEBAN LORENTE *Tratado de iconografía*, Madrid, Istmo, 1990

L. RÉAU *Iconografía del arte cristiano*, Barcelona, ed. del Serbal, 1996 (5 vols.)

Obres generals:

R. ARHEIM *El pensamiento visual*, Barcelona, Paidós, 1986

J. BASCHET *L'iconographie médiévale*, París, Gallimard, 2008

H. BELTING *L'image et son public au Moyen Âge*, París, Gerard Montfort ed., 1998

- Ibid. *Image et culte*, París, ed. du CERF, 1998

I. BILOSTOCKI *Estilo e iconologia*, Barcelona, Seix Barral, 1973

J. BROWN *Imágenes e ideas en la pintura española del siglo XVII*, Madrid, Alianza, 1985

- P. BURKE *Visto y no visto. El uso de la imagen como documento histórico*, Barcelona, Crítica, 2001
- Ibid. *La Fabricación de Luis XIV*, Madrid, Nerea, 1995
- M. CAMILLE *El ídolo gótico. Ideología y creación de imágenes en el arte medieval*, Madrid, Akal, 2000
- E. CASTELNUOVO, G. SERGI (ed.) *Arte e storia nel medioevo: vol.- III Dal vedere: pubblici, forme e funzioni*, Torí, Giulio Einaudi, 2004
- A. CAZENAVE *Images et imaginaire au Moyen Âge*, Cahors, La Louve ed., 2007
- Ch. FRUGONI *La voce delle immagini. Pillole iconografiche dal Medioevo*, Einaudi, Torino 2010
- A. CHASTEL *El gesto en el arte*, Madrid, Siruela, 2003
- M. CHELLI *Manuale dei simboli nell'arte*, Roma, Edup, 2002
- D. A. DONDIS *La sintaxis de la imagen*, Barcelona, G.G., 1976
- G. DUCHET-SUCHAUX *Iconographie médiévale. Image, texts contexts*, París, ed. CNRS, 1990
- C. DUCHET-SUCHAUX (Ed.) *L'iconographie. Etudes sur les rapports entre textes et images dans l'occident médiéval*, París, Le leopard d'or, 2001
- J. GÁLLEGO *Visión y símbolos en la pintura española del Siglo de Oro*, Madrid, Cátedra, 1984
- F. GARNIER (dir.) *Le langage de l'image au Moyen Âge, signification et symbolique*, París, Le léopard d'or, 1982
- E. H. GOMBRICH *La imagen y el ojo*, Madrid, Al. Forma 65, 1987
- Ibid. *Imágenes simbólicas: estudios sobre el arte del Renacimiento*, Madrid, Alianza, 1983
- G. KEPES *El lenguaje de la visión*, Buenos Aires, ed. Infinito, 1976
- F. HASKELL *La historia y sus imágenes. El arte y la interpretación del pasado*, Madrid, Al. Forma, 1994
- E. MÁLE *El arte religioso*, Mèxic, FCE, 1966 (1959)
- Ibid. *L'art religieux de la fin du Moyen Âge en France*, París, Armand Colin, 1995(1908)
  - Ibid. *L'art religieux du XIIè siècle en France*, París, Armand Colin, 1922
  - Ibid. *L'art religieux du XIIIè siècle en France*, París, Armand Colin, 1958 (ed. español, a Edic. Encuentro)
  - Ibid. *El Arte religioso de la contrarreforma: estudios sobre la iconografía del final del siglo XVI y de los siglos XVII y XVIII*, (ed. español) Madrid, Encuentro, 2001
- G. MATHIEU-CASTELLANI (dir.) *La pensée de l'image*, Presses Univ. de Vicennes, 1994
- S. MORALEJO *Formas elocuentes. Reflexiones sobre la teoría de la representación*, Madrid, Akal, 2004
- E. PANOFKY *Estudios de iconología*, Madrid, Al. Universidad 12, 1976
- Ibid. *El significado de las artes visuales*, Madrid, Al. Forma 4, 1979
  - Ibid. *La caja de Pandora*, Barcelona, Seix Barral, 1975
- M. A. PANONE *Modelli. Il panorama di letteratura medievale iconografica*, Nàpols, Liguori ed., 1999
- M. PASTOUREAU (dir.) *L'image. Fonctions et usages des images dans l'Occident Médiéval*, París, Le léopard d'or, 1996
- J. RICHER *Iconologie et tradition*, París, Guy Trédanieled., 1984
- F. SAXL *La vida de las imágenes*, Madrid, Al. Forma 81, 1981
- S. SEBASTIÁN *Mensaje simbólico del arte medieval*, Madrid, Edic. Encuentro, 1994
- Ibid. *Iconografía medieval*, Donostia, Tuero, 1988
  - Ibid. *Contrarreforma y Barroco: lecturas iconográficas e iconológicas*, Madrid, Alianza, 1981
  - Ibid. *Mensaje del arte medieval*, Córdoba, Escudero, 1978
  - Ibid. *Arte y humanismo*, Madrid, Cátedra, 1978
- M. SHAPIRO *Palabras, escritos e imágenes. Semiótica del lenguaje*, Madrid, Edic. Encuentro, 1998
- V. STOICHITA *El Ojo místico: pintura y visión religiosa en el Siglo de Oro español*, Madrid, Alianza, 1996
- J. YARZA *Formas artísticas de lo imaginario*, Barcelona, Anthropos, 1987